

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Bc. H.**, bývajúcej vo Z. zastúpená JUDr. Jánom Zdútom-Šťastným, advokátom vo Zvolene, Dukelských hrdinov č. 34, proti žalovaným **1/ Mestu Zvolen**, Nám. Slobody č. 22, zastúpené JUDr. Jozefom Brázdilom, advokátom vo Zvolene, Trhová č. 1, **2/ SLIAČAN SK, s.r.o.**, so sídlom vo Zvolene, Strážska cesta č. 7892, zastúpený Mgr. Marošom Uhaľom, advokátom vo Zvolene, Námestie SNP č. 6/11, za účasti vedľajších účastníkov na strane žalovaného **1/ Allianz-Slovenská poisťovňa, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad č. 4, na strane žalovaného **2/ KOOPERATÍVA, poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group**, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 4, **o zaplatenie 2 315,94 Eur** (69 770,-- Sk), vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12 C 11/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu vo Zvolene z 19. mája 2010 č.k. 12 C 11/2008-194 a uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. januára 2011 sp. zn. 15 Co 214/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. januára 2011 sp. zn. 15 Co 214/2010 a uznesenie Okresného súdu Zvolen z 19. mája 2010 č.k. 12 C 11/2008-194 **z r u š u j e** a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Zvolen.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Zvolen 23. januára 2008 sa žalobkyňa domáhala pôvodne len voči žalovanému 1/ náhrady škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, keď 7. februára 2006 cestou do práce utrpela úraz v dôsledku pošmyknutia sa na neudržiavanom zľadovateľom chodníku. Uviedla, že k úrazu došlo v dôsledku neplnenia si povinností spojených s údržbou chodníka, ktorú mal zabezpečovať žalovaný 1/. Petitom upraveným na pojednávaní 18. apríla 2008 (po tom, čo súd prvého stupňa uznesením

z 19. marca 2008 pripustil, aby do konania na strane žalovaného pristúpil SLIAČAN SK, s.r.o. Zvolen, ako žalovaný 2/ - por. č.l. 45) sa domáhala, ... „aby súd rozhodol tak, že odporca 1/ je povinný zaplatiť navrhovateľke 69 770,-- Sk a ... aby aj odporca 2/ bol povinný zaplatiť navrhovateľke 69 770,-- Sk.“ (por. č.l. 66 p.v.), ktorú zmenu súd prvého stupňa pripustil.

Okresný súd Zvolen uznesením z 19. mája 2010 č.k. 12 C 11/2008-194 (po zrušení odvolacím súdom vo všetkých výrokoch jeho prvého rozsudku z 9. januára 2009 č.k. 12 C 11/2008-151, ktorým uložil žalovanému 1/ zaplatiť žalobkyni 1 887,67 Eur, konanie voči nemu v časti 428,27 Eur zastavil, v celom rozsahu zastavil konanie voči žalovanému 2/ v dôsledku späťvzatia žaloby žalobkyňou voči tomuto žalovanému a rozhodol o trovách konania), späťvzatie žaloby voči žalovanému 2/ nepripustil a konanie voči nemu nezastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil nesúhlasom žalovaného 1/ so späťvzatím žaloby voči žalovanému 2/ ktorý tvrdil, že pasívne legitimovaný v konaní je žalovaný 2/. Poukázal na uznesenie odvolacieho súdu, ktorý v dôvodoch svojho zrušujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa pri posúdení zodpovednosti za škodu nevykonal dostatočné dokazovanie a pre rozhodnutie nemal dostatok podkladov, uložil mu povinnosť doplniť dokazovanie a až potom ustáliť, kto zo žalovaných za škodu zodpovedá.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na odvolanie žalovaného 2/ uznesením z 19. januára 2011 sp. zn. 15 Co 214/2010 uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení uznesenia poukázal na ustanovenie § 96 ods. 1 O.s.p. a uviedol, že okresný súd v danom prípade správne rozhodol, keď vzhľadom na podanú žalobu, priebeh konania a skutočnosť, že k späťvzatiu žaloby došlo až potom, keď súd vo veci koná, späťvzatie žaloby voči žalovanému 2/ nepripustil. Uviedol, že napriek tomu, že okresný aj krajský súd nesprávne na vec aplikoval ustanovenie § 208 O.s.p., podmienky pre pripustenie späťvzatia návrhu sú u týchto zákonných ustanovení totožné, preto toto pochybenie nemalo za následok nesprávnosť rozhodnutia vo veci. Zastavením konania voči žalovanému 2/ za situácie, kedy je sporné, ktorý zo žalovaných by mal zodpovedať za škodu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť, by viedlo k odopretiu súdnej ochrany.

Proti uvedeným uzneseniam okresného i krajského súdu podal na základe podnetu žalovaného 2/ s poukazom na ustanovenie § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokrátor“), ktorý navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému

súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že podľa platnej právnej úpravy občianskeho súdneho konania navrhovateľ ako dominus litis disponuje konaním a jeho predmetom, preto procesné oprávnenia, týkajúce sa akejkoľvek dispozície s návrhom prináležia výlučne navrhovateľovi. Navrhovateľ rozhoduje o existencii sporu a je na jeho vôli, či podá návrh na začatie konania a či aj v jeho priebehu bude mať záujem na ďalšom vedení sporu a v akom rozsahu, a to pokiaľ ide o subjekty na strane odporcu ako i rozsah žalovaného nároku. Žalobkyňa ako subjekt oprávnený na výlučnú dispozíciu s návrhom, v celom rozsahu znáša následky svojich procesných úkonov, vrátane späťvzatia návrhu hoci aj voči subjektu, ktorý je pasívne legitimovaný, alebo by ním mohol byť podľa doposiaľ zisteného skutkového stavu veci. S návrhom je oprávnený disponovať jedine navrhovateľ. V prípade, ak vezme návrh späť len voči jednému z viacerých odporcov a odporca, voči ktorému návrh nebol vzatý späť so späťvzatím voči inému odporcovi nesúhlasí, bola by dôsledkom takéhoto nesúhlasného postoja odporcu procesná situácia, v ktorej by navrhovateľ proti svojej autonómnej vôli bol nútený viesť konanie s odporcom, voči ktorému predtým prejavil vôľu vziať návrh späť a ďalej s ním v spore nezotrvať. V pozícii subjektu, ktorý disponuje s návrhom by fakticky vystupoval odporca, ktorého sa späťvzatie netýka, a ktorý so späťvzatím nesúhlasí. Súd je viazaný dispozičnými úkonmi navrhovateľa. Ak takýto úkon navrhovateľ urobí a sú splnené procesné podmienky na navrhovateľom upatnený postup, je povinnosťou súdu rozhodnutie navrhovateľa rešpektovať. Žalobkyňa v prejednávanej veci prejavila svoju vôľu ďalej neuplatňovať svoj nárok voči žalovanému 2/, preto vzala návrh voči nemu v celom rozsahu späť. Žalovaný 2/ s týmto prejavom vôle žalobkyne vyjadril súhlas, čím boli splnené všetky procesné podmienky na postup podľa § 96 ods. 1 O.s.p. Pretože v zmysle uvedeného nie je potrebné zisťovať postoj žalovaného, voči ktorému späťvzatie návrhu nesmerovalo, je skúmanie závažnosti ním uvedených dôvodov právne bezpredmetné. Nerešpektujúc ustanovenie § 96 O.s.p. súdy vec nesprávne právne posúdili, nesprávne ho vyložili a na daný skutkový stav nenáležite aplikovali, v dôsledu čoho nezákonne rozhodli.

Žalobkyňa ani žalovaní sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným

prostriedkom (§ 243f ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia, ako aj konanie, ktoré predchádzalo ich vydaniu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na uvedenú zákonnú povinnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým skúmal, či v konaní nedošlo k takýmto vadám. Vady uvedené v § 237 O.s.p. ani tzv. iné vady neboli generálnym prokurátorom tvrdené a ich existencia v konaní o mimoriadnom dovolaní ani nevyšla najavo.

Generálny prokurátor namietal, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Nesprávnym právnym posúdením veci je pochybenie súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

Podľa ustanovenia § 96 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. V zmysle § 96 ods. 2 O.s.p. súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní. Podľa § 96 ods. 3 O.s.p. nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než

sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Späťvzatie návrhu na začatie konania je dispozitívny procesný úkon navrhovateľa, z obsahu ktorého jednoznačne vyplýva, že na prejednaní svojho návrhu celkom alebo v určenej časti nemá záujem a je uzrozumený s tým, že o jeho návrhu (časti jeho návrhu) nebude súdom meritórne rozhodnuté (por. § 96 ods. 1 O.s.p.). Pretože späťvzatie návrhu môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného (v sporovom konaní) alebo iných účastníkov konania (v nesporovom konaní alebo konaní podľa piatej časti O.s.p. vo veciach, o ktorých bolo rozhodnuté iným orgánom) na dokončenie konania meritórnym rozhodnutím o veci, majú ostatní účastníci zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto navrhovateľovým (žalobcovým) procesným úkonom. V prípadoch tzv. nerozlučného spoločenstva a spoločenstva vo veciach, v ktorých z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahov medzi účastníkmi, je nesúhlas vyjadrený jedným zo spoločníkov platný pre všetkých.

Ak teda vzal navrhovateľ (žalobca) návrh späť, je súd povinný pred rozhodnutím o tomto úkone vyzvať ostatných účastníkov konania, aby uviedli, či so späťvzatím súhlasia, a aby, ak so späťvzatím návrhu nesúhlasia uviedli vážne dôvody, pre ktoré s takýmto procesným úkonom nesúhlasia (nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný v prípadoch uvedených v § 96 ods. 3 O.s.p.). Súd musí odporcovi vytvoriť procesnú možnosť vyjadriť sa k tomuto návrhu navrhovateľa vždy, teda aj vtedy, ak so zreteľom na dovtedajší priebeh a výsledky konania možno predpokladať, že odporca neprejaví nesúhlas so späťvzatím návrhu na začatie konania. Súhlasom alebo nesúhlasom odporcu so späťvzatím návrhu na začatie konania môže byť len jeho procesný úkon, ktorý je tak z hľadiska vecného, ako aj z hľadiska časového jeho reakciou na výzvu súdu, aby sa vyjadril k procesnému úkonu navrhovateľa, ktorým vzal späť návrh na začatie konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa na pojednávaní 9. januára 2009 ústne do zápisnice vzala návrh voči žalovanému 2/ v celom rozsahu späť (por. čl. 140 p.v.), s čím žalovaný 2/ vyjadril svoj súhlas (por. čl. 141 p.v.).

Pokiaľ ide o nesúhlas žalovaného 1/ so späťvzatím žaloby proti žalovanému 2/, dovolací súd na tomto mieste znovu zdôrazňuje, že žalobca môže vziať žalobu späť aj len v časti, t.j. aj len voči niektorému z viacerých žalovaných. V takom prípade súd so súhlasom

žalovaného zastaví konanie iba sčasti. Ak došlo k späťvzatiu žaloby iba voči niektorému z viacerých žalovaných, nesúhlas so späťvzatím žaloby toho žalovaného, vo vzťahu ku ktorému k späťvzatiu nedošlo, je právne neúčinný (por. aj R 32/2004).

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho aj prvostupňového súdu vyplýva, že dôvodom, pre ktorý súd nepripustil späťvzatie žaloby voči žalovanému 2/ je skutočnosť, že v konaní je potrebné najskôr ustáliť, kto za škodu zodpovedá, pretože zastavením konania voči žalovanému 2/ za situácie, kedy je sporné, ktorý z odporcov by mal zodpovedať za škodu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť, by viedlo k odopretiu súdnej ochrany.

Dovolací sú zdôrazňuje, že v prejednávanej veci sa nejedná o prípad tzv. nerozlučného spoločenstva účastníkov, ani o prípad v ktorom z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahov medzi účastníkmi, v ktorom je nesúhlas vyjadrený jedným zo spoločníkov platný pre všetkých. Je potrebné súhlasiť s názorom vysloveným generálnym prokurátorom v odôvodnení mimoriadneho dovolania, že navrhovateľ, ako subjekt oprávnený na výlučnú dispozíciu s návrhom, v celom rozsahu znáša následky svojich procesných úkonov, vrátane späťvzatia návrhu hoci aj voči subjektu, ktorý je pasívne legitimovaný, alebo by ním mohol byť podľa doposiaľ zisteného skutkového stavu veci.

V prejednávanej veci žalobkyňa prejavila svoju vôľu neuplatňovať svoj nárok voči žalovanému 2/ a žalobu voči nemu zobrala späť, s čím žalovaný 2/ prejavil svoj súhlas. Tým boli splnené všetky procesné podmienky na postup podľa § 96 ods. 1 O.s.p., pričom nesúhlas žalovaného 1/ (voči ktorému žalobkyňa žalobu späť nevzala) je právne neúčinný. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd nesprávne interpretoval toto ustanovenie keď uviedol, že o zastavení konania voči žalovanému 2/ na základe späťvzatia žaloby voči nemu je možné rozhodnúť až po zistení, ktorý zo žalovaných zodpovedá za škodu, náhrady ktorej sa žalobkyňa v konaní domáha. Odvolací súd extenzívnym výkladom ustanovenia § 96 ods. 1 O.s.p., nad rámec zákona, vyžadoval požiadavku ustálenia zodpovednosti za škodu vo vzťahu k späťvzatiu návrhu na začatie konania. Takýto výklad odvolacieho súdu nenachádza svoje opodstatnenie v Občianskom súdnom poriadku.

Možno konštatovať, že súd prvého stupňa nesprávne (arbitrárne) posúdil podmienky pre zastavenie konania, keď predpoklady stanovené platnou a účinnou právnou normou neprípustne rozšíril tým, že zastavenie konania podmienil súhlasom žalovaného 1/ voči

ktorému žaloba nebola vzatá späť a tiež preukázaním subjektu zodpovedného za vzniknutú škodu, plnenia ktorého sa žalobkyňa v konaní domáha. Pokiaľ tak urobil a späťvzatie žaloby voči žalovanému 2/ nepripustil a konanie voči nemu nezastavil a odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil, uznesenia súdov nie sú vecne správne; sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 2, 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová